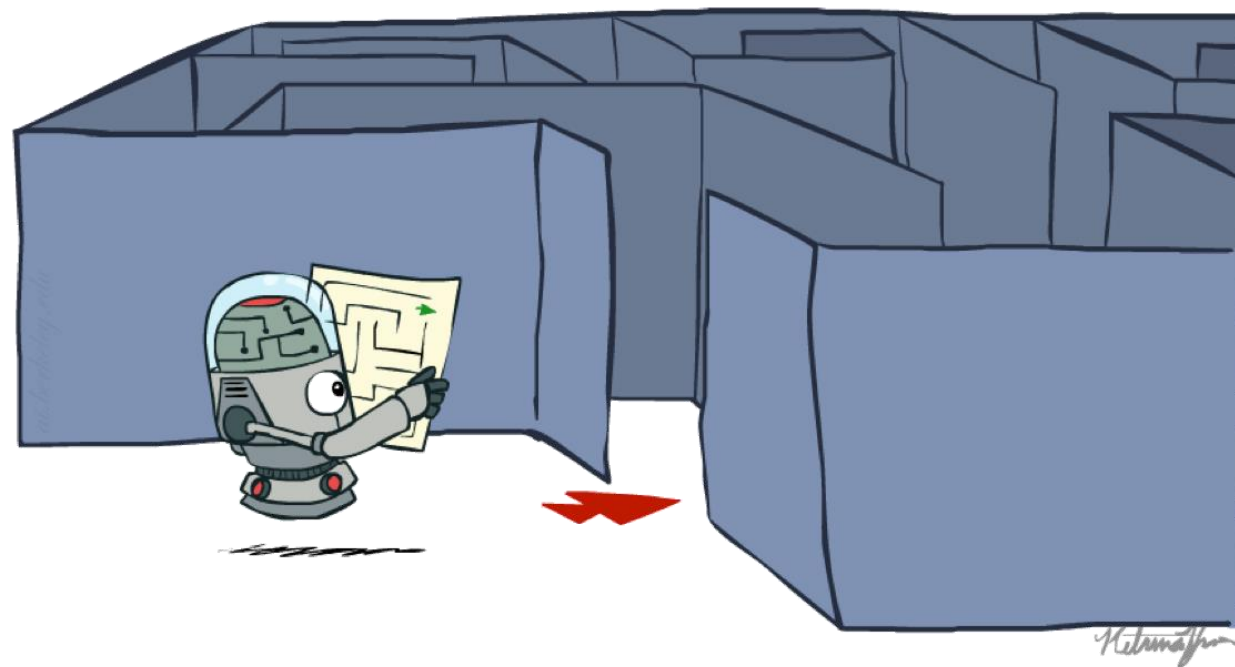

حل مسائل توسط جستجو

سید ناصر رضوی n.razavi@tabrizu.ac.ir

۱۳۹۷

فهرست مطالب

۳

□ عامل‌های مبتنی بر جستجو.

□ مسائل جستجو.

□ الگوریتم‌های جستجوی ناآگاهانه.

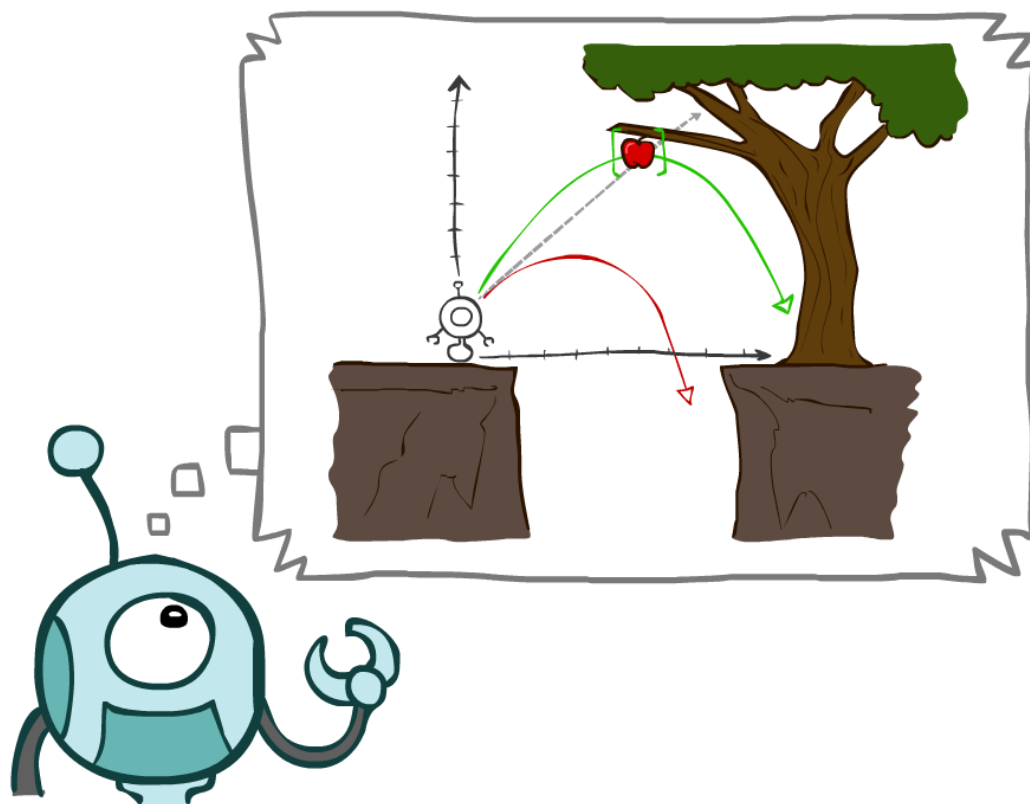
□ جستجوی سطحی

□ جستجوی هزینه یکنواخت

□ جستجوی عمقی

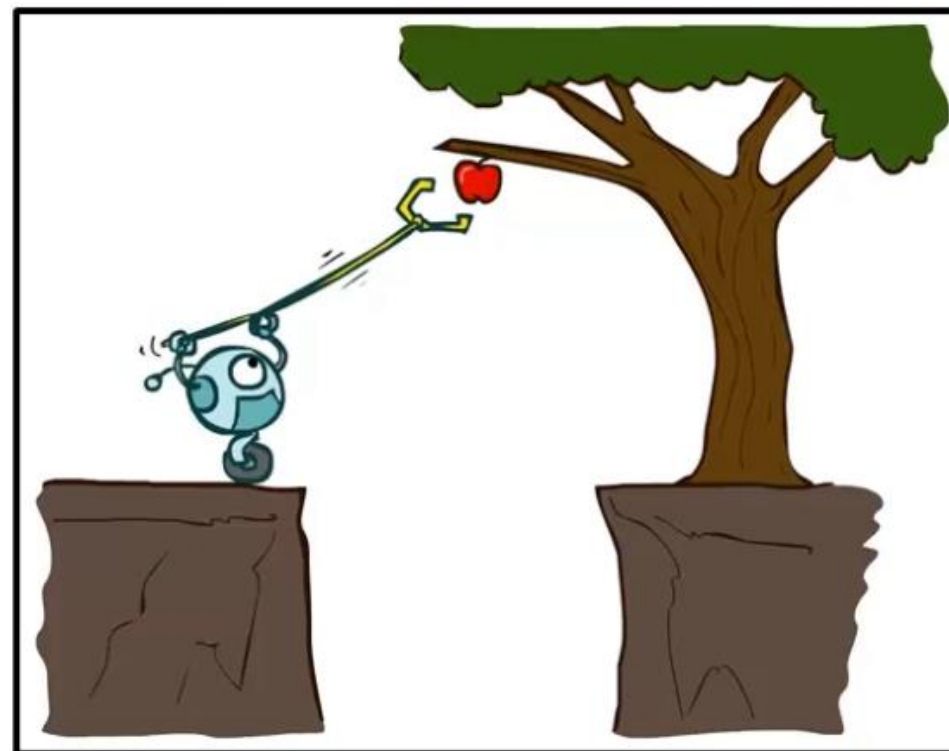
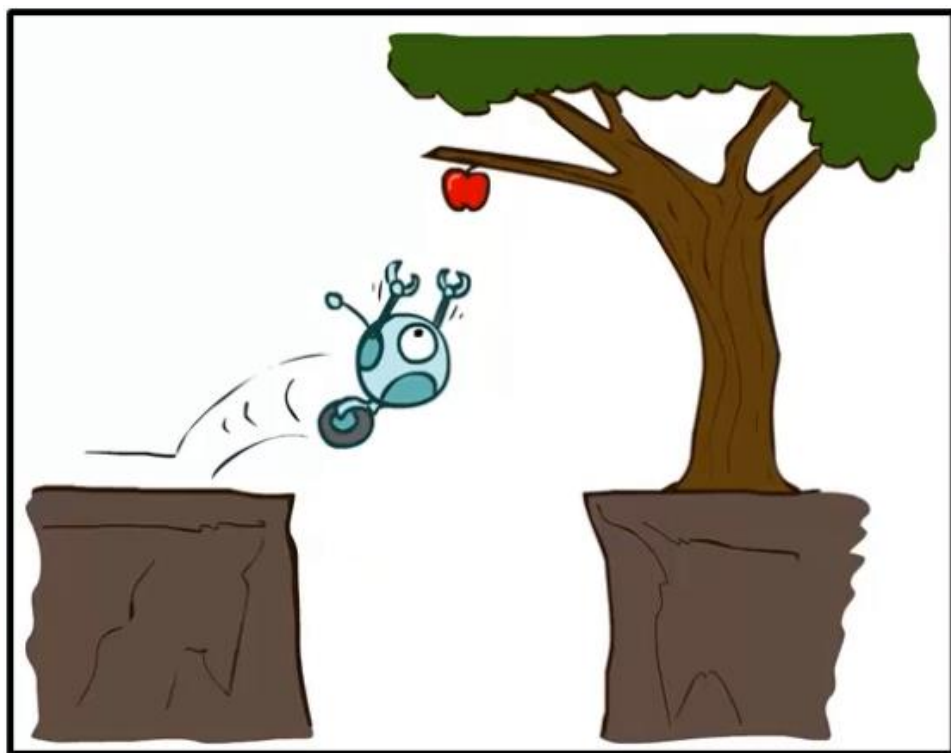
□ جستجوی عمقی محدود

□ جستجوی عمیق کننده تکراری

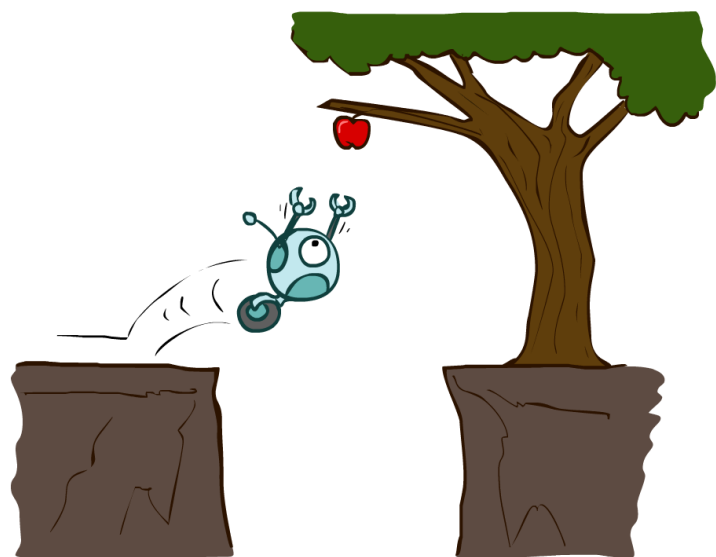
عامل مبتنی بر جستجو

۴

عامل واکنشی

۵

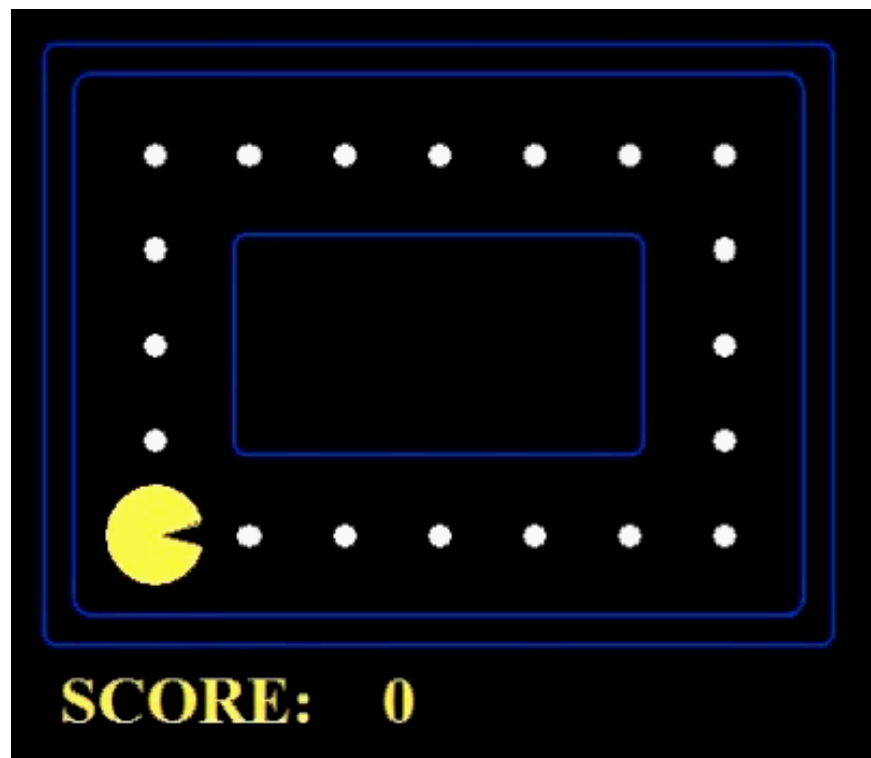
□ عامل واکنشی.

- انتخاب عمل تنها بر اساس **درک فعلی** از محیط
- می‌تواند **مدلی** از حالت فعلی محیط داشته باشد
- تنها حالت فعلی محیط برایش اهمیت دارد
- عواقب عمل انتخاب شده را در نظر نمی‌گیرد
- شامل مجموعه‌ای از **قوانین شرط-عمل**

□ **س.** آیا یک عامل واکنشی می‌تواند منطقی عمل کند؟

عامل واکنشی: موفقیت

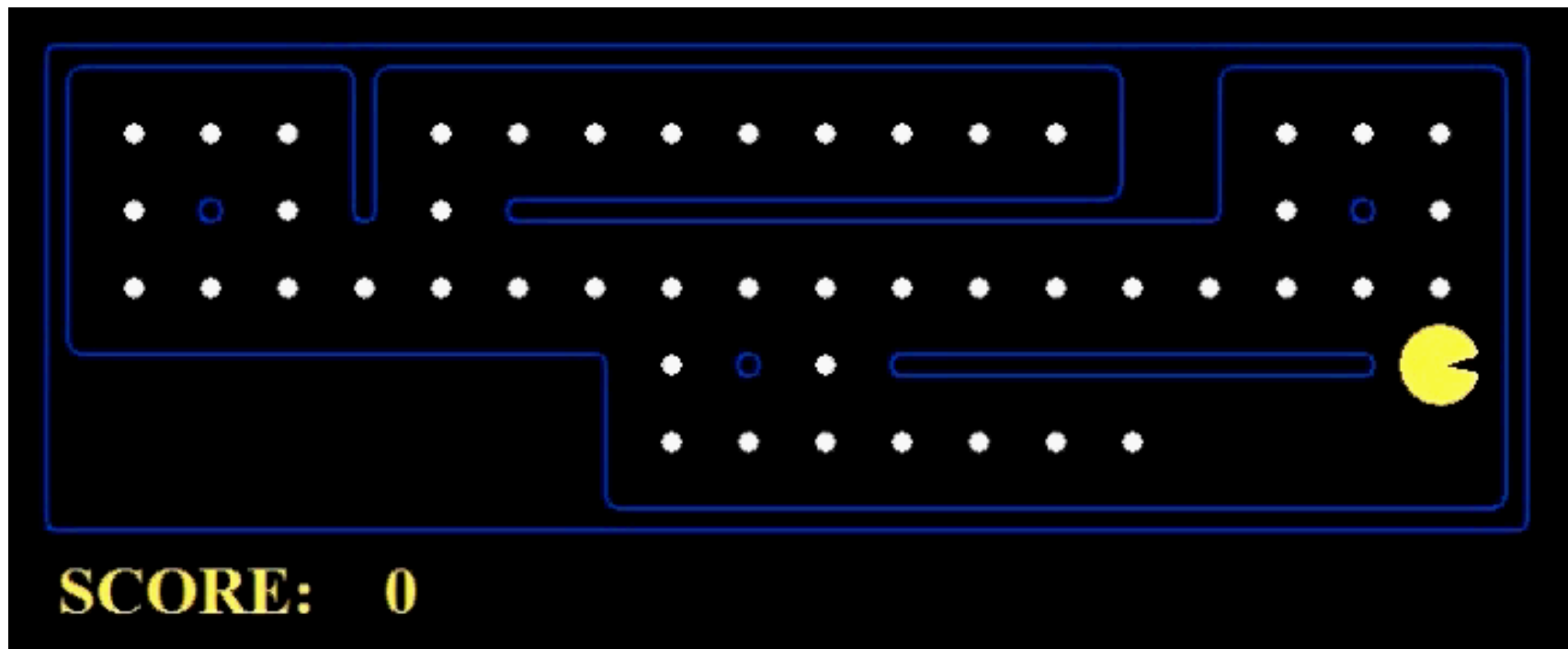
۶

اگر در خانه مجاور غذا وجود دارد، آنگاه آن را بخور

عامل واکنشی: شکست

۷

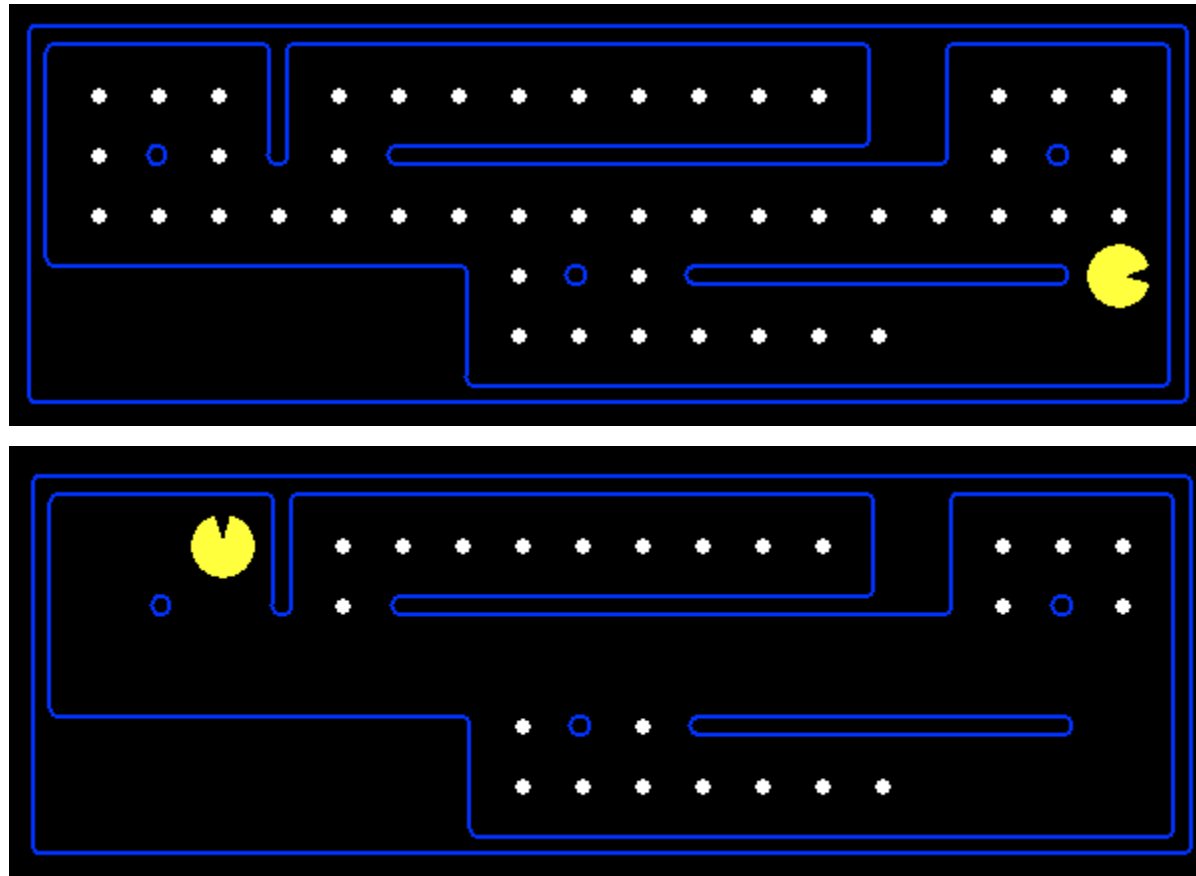

اگر در خانه مجاور غذا وجود دارد، آنگاه آن را بخور

عامل واکنشی: شکست

۸

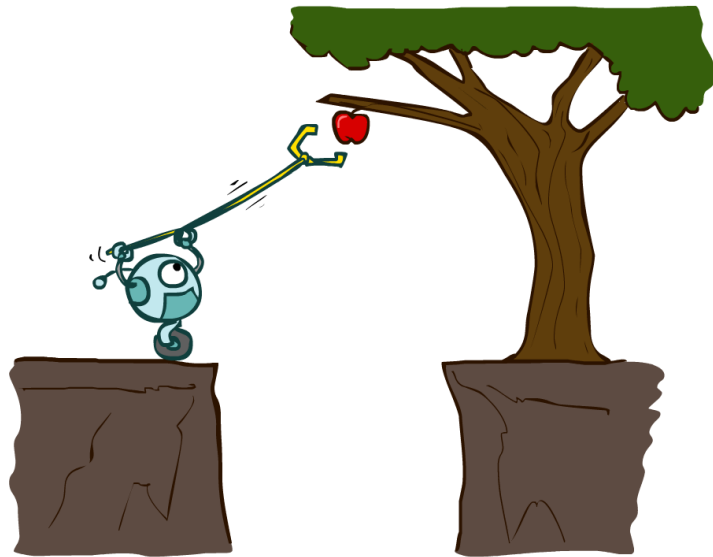
اگر در خانه مجاور غذا وجود دارد، آنگاه آن را بفور

عامل هدف‌گرا (برنامه‌ریزی کننده)

۹

□ عامل هدف‌گرا.

□ دارای هدف

□ می‌پرسد «چه می‌شود اگر این عمل را انجام دهم»

□ تصمیم‌گیری بر اساس عواقب فرضی اعمال [شبیه‌سازی]

□ دارای یک مدل از حالت فعلی محیط و دانش درباره:

■ چگونگی تغییر محیط

■ تاثیر اعمال خود بر محیط

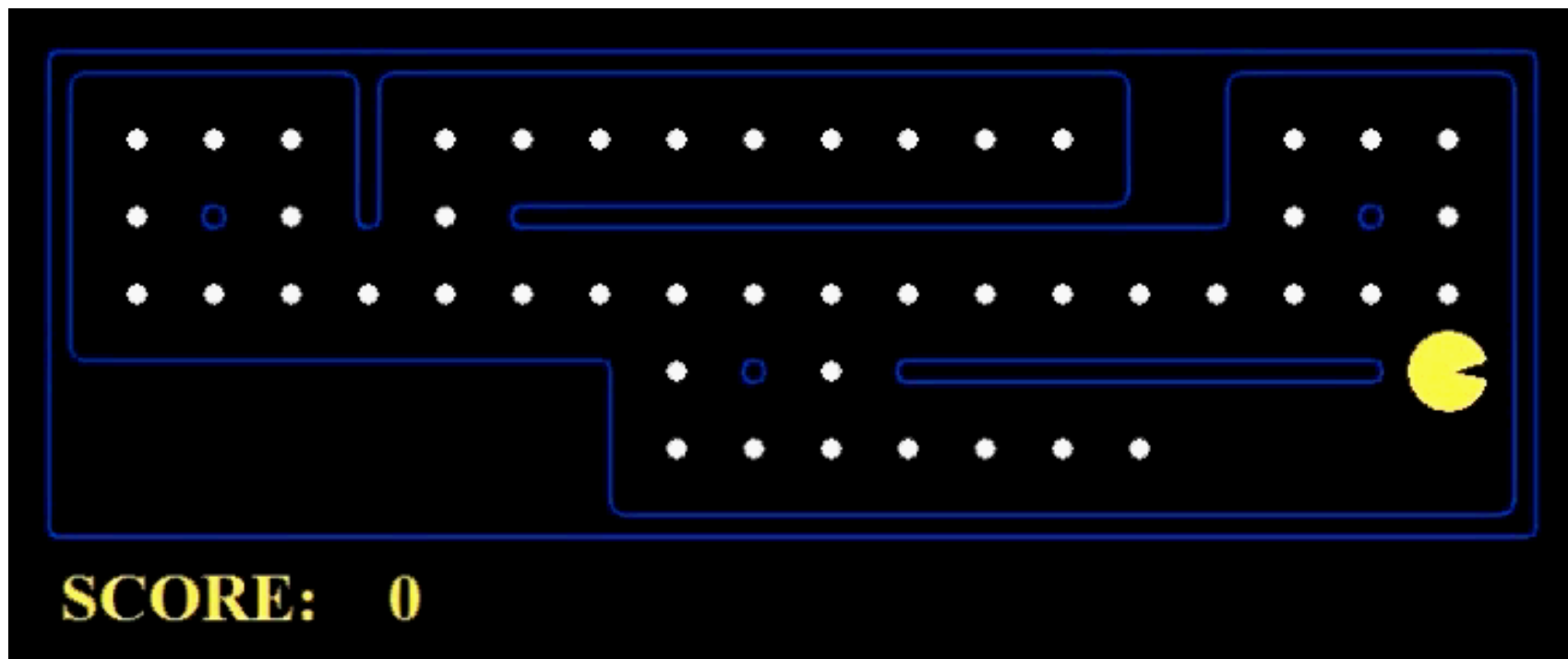
□ برنامه‌ریزی کامل و برنامه‌ریزی بهینه.

□ برنامه‌ریزی کامل: در صورت وجود راه‌حل حتماً آن را پیدا می‌کند.

□ برنامه‌ریزی بهینه: همواره بهترین راه‌حل ممکن را پیدا می‌کند.

عامل هدف‌گرا (برنامه‌ریزی کننده)

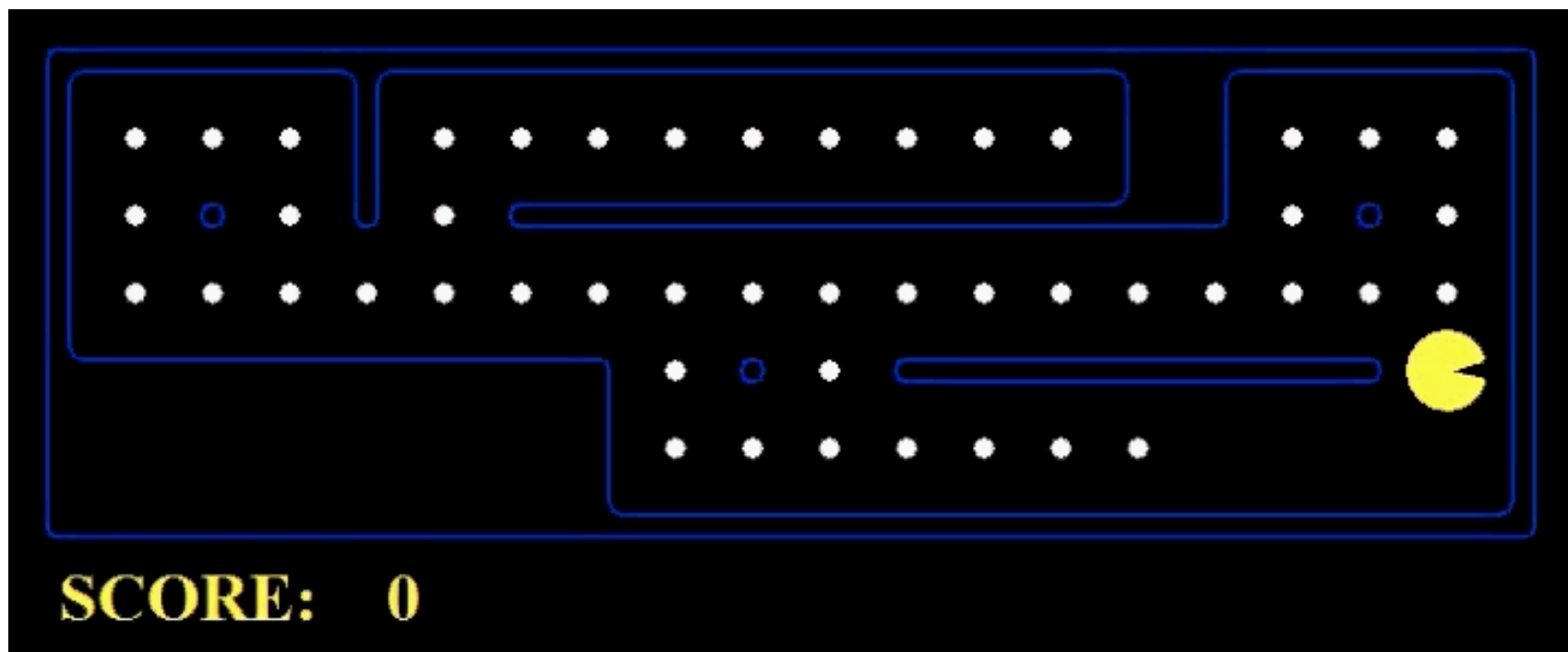
۱۰

یافتن یک مسیر تا یک غذا، اجرای مسیر، تکرار این مراحل تا خوردن همه غذاها

عامل هدف‌گرا (برنامه‌ریزی کننده)

۱۱

هدف. خوردن تمام غذاها با حداقل تعداد عملیات ممکن

پرسش کلاسی: عامل واکنشی یا برنامه‌ریز

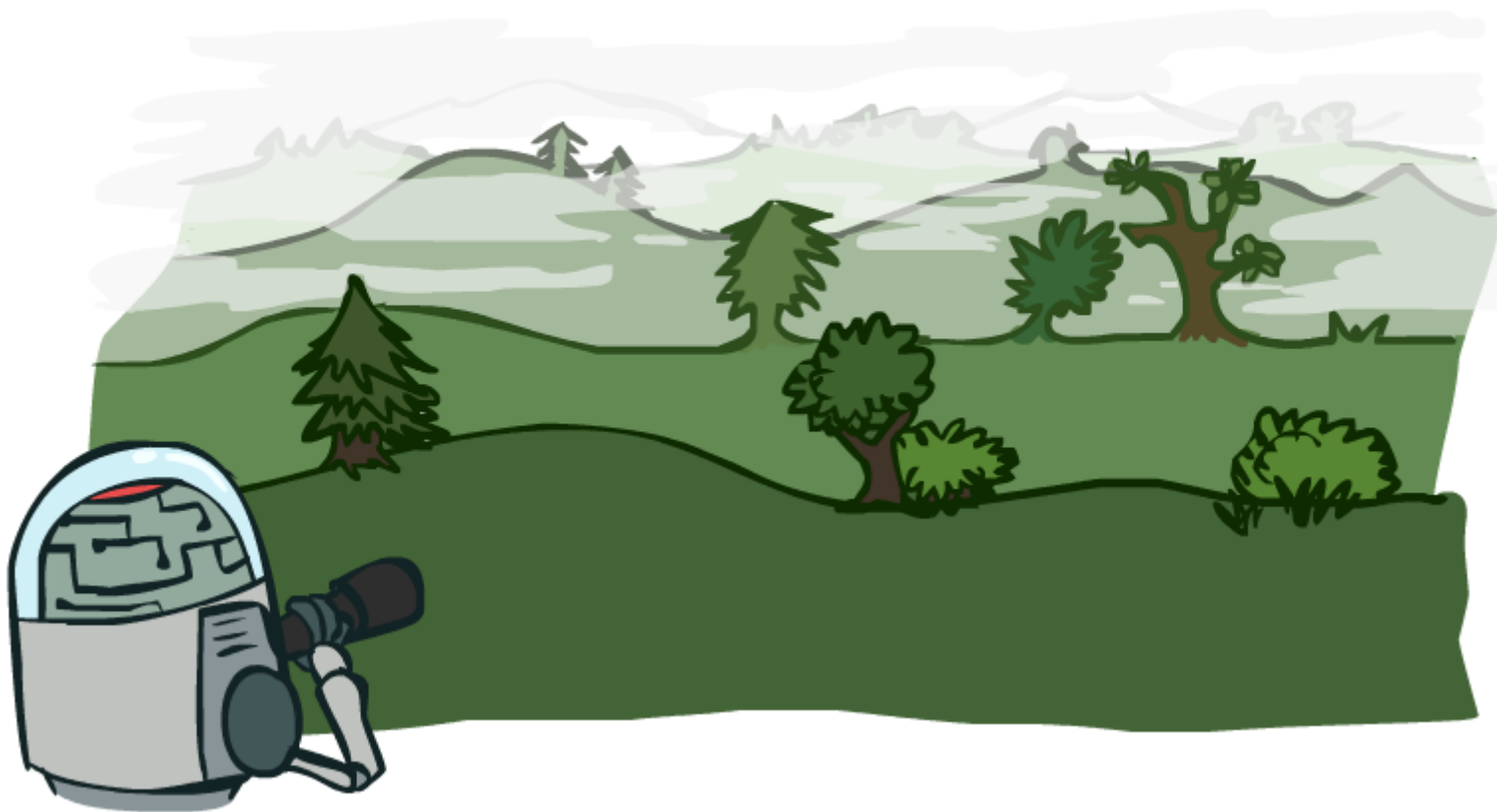
۱۲

□ س. در هریک از موارد زیر تعیین کنید عامل ارائه شده از کدام نوع است: واکنشی یا برنامه‌ریزی کننده؟

- i. یک عامل پکمن که همیشه به سمت نزدیک‌ترین غذا حرکت می‌کند.
- ii. یک عامل پکمن که همیشه به سمت نزدیک‌ترین غذا حرکت می‌کند، مگر این که در مسیر حرکتش یک روح با فاصله‌ای کمتر از سه خانه وجود داشته باشد.
- iii. یک عامل مسیریاب که تمام مسیرها تا مقصد را در نظر می‌گیرد و سپس کوتاه‌ترین مسیر را انتخاب می‌کند.

مسائل جستجو

۱۳

مسایل جستجو

۱۴

□ یک مسئله جستجو شامل موارد زیر است:

□ یک فضای حالت

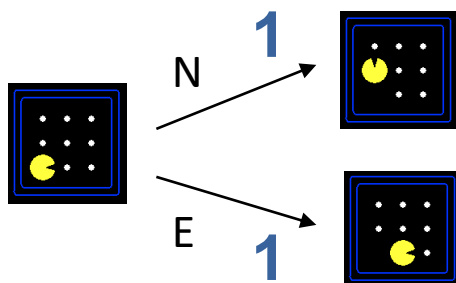
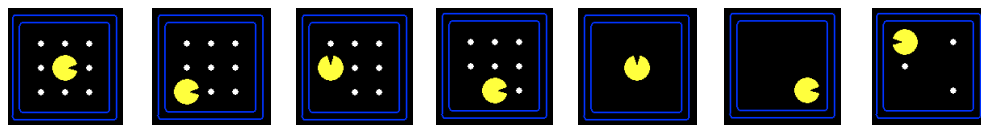
□ یک تابع جانشین:

■ بیانگر عملیات قابل انجام در هر حالت و هزینه و نتیجه هر عمل

■ بیانگر چگونگی تغییر محیط در پاسخ به اعمال عامل

□ یک حالت شروع و یک حالت هدف

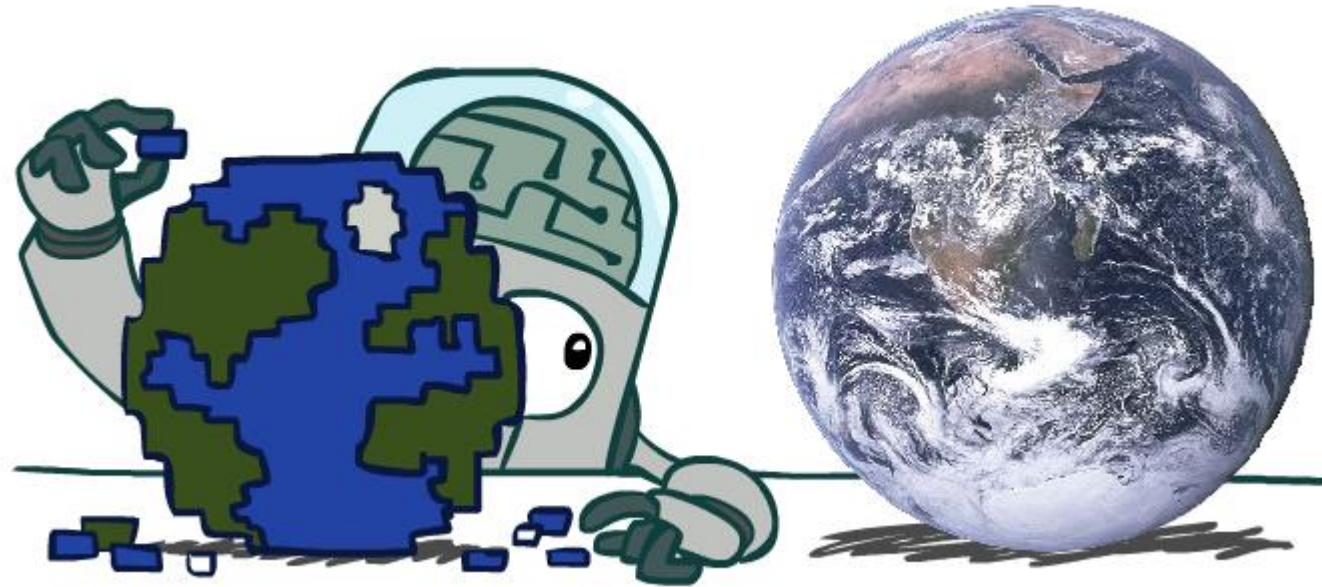
□ راه حل. دنباله‌ای از عملیات که حالت شروع را به یک حالت هدف تبدیل می‌کند.

مدل سازی (انتزاع)

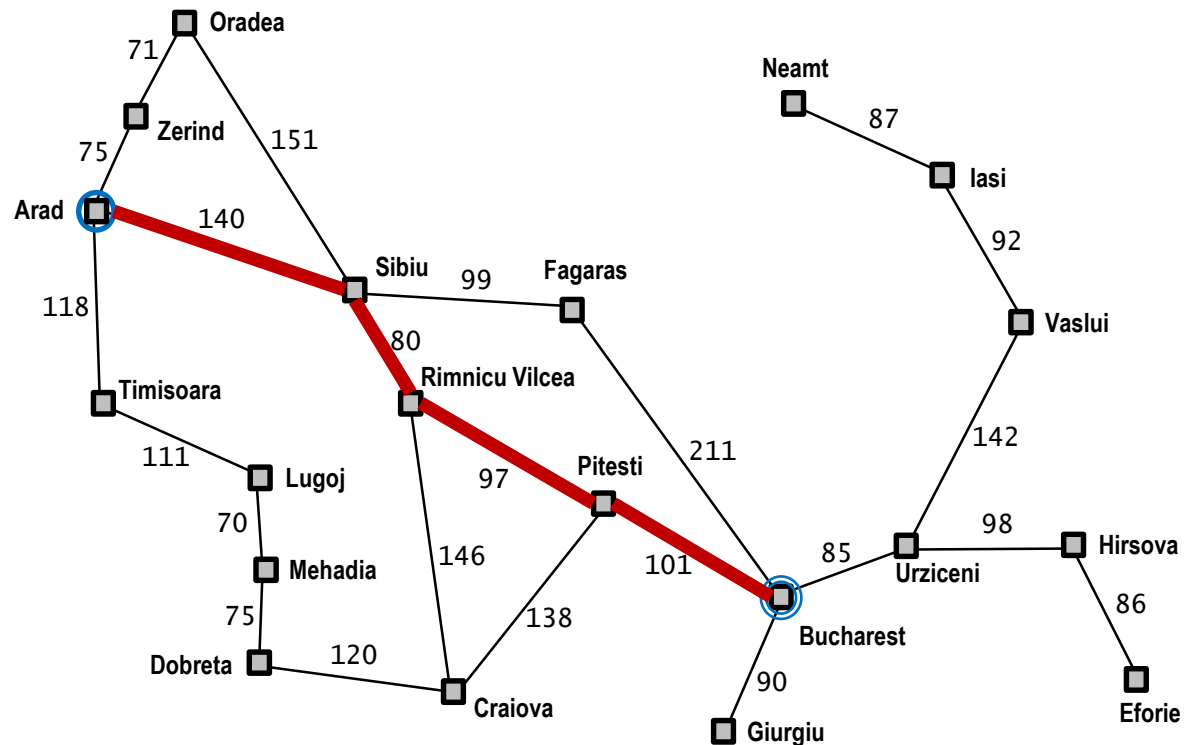
۱۵

□ **مدل سازی.** مسائل جستجو تنها یک **مدل** از مسئله واقعی هستند.
□ حالت ها و عملیات انتزاعی هستند!

مثال: مسیریابی در رومانی

۱۶

□ فضای حالت

□ شهرها

□ تابع جانشین

□ جاده‌ها، رفتن به یک شهر همسایه

□ هزینه = فاصله

□ حالت شروع

□ آراد

□ آزمایش هدف

□ بودن در بخارست

راه‌حل. یک مسیر از آراد به بخارست.

حالت مسئله

۱۷

□ س. حالت مسئله شامل چه اطلاعاتی است؟

□ ج. حالت مسئله تنها شامل جزییات لازم برای جستجو است. [انتزاع]

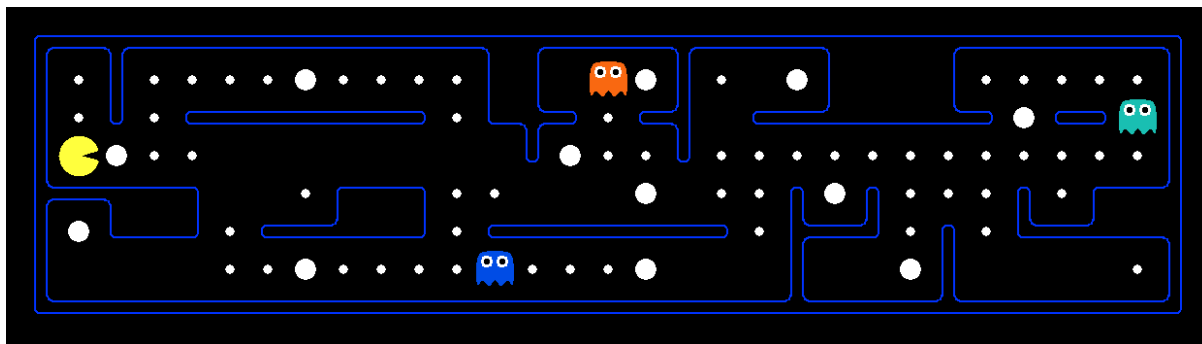
□ مسئله: مسیریابی

□ حالت‌ها: زوج مرتب (x,y) بیانگر مکان عامل

□ عملیات: شمال، جنوب، شرق، غرب

□ حالت بعدی: به روز رسانی مکان عامل

□ آزمایش هدف: آیا $(x,y) = (x_G, y_G)$

□ س. حالت مسئله شامل چه اطلاعاتی است؟

□ ج. حالت مسئله تنها شامل جزییات لازم برای جستجو است. [انتزاع]

□ مسئله: خوردن تمام غذاها

□ حالت‌ها: مکان عامل + یک ماتریس بولی بیانگر این که در کدام خانه‌ها غذا وجود دارد

□ عملیات: شمال، جنوب، شرق، غرب

□ حالت بعدی: به روز رسانی مکان عامل و احتمالاً یکی از خانه‌های ماتریس بولی

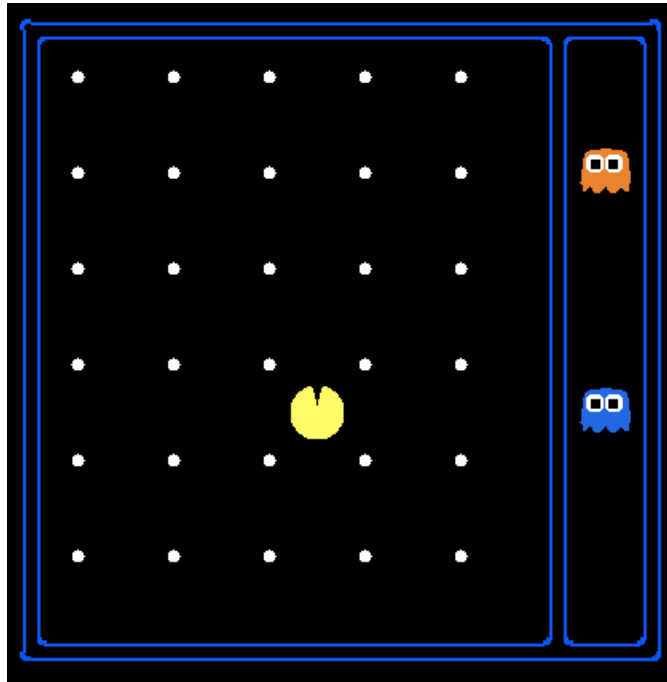
□ آزمایش هدف: هیچ غذایی باقی نمانده باشد [همه عناصر ماتریس بولی برابر با false]

اندازه فضای حالت

۱۹

□ اندازه فضای حالت. تعداد حالت‌های قابل دسترس از حالت شروع.

$$۱۲۰ \times ۴ \times ۱۲^۲ \times ۳۰$$

□ فضای حالت:

- مکان‌های ممکن برای عامل: ۱۲۰
- جهت‌های ممکن برای عامل: ۴
- حالت‌های ممکن برای ارواح: ۱۲
- تعداد غذاها: ۳۰

اندازه فضای حالت

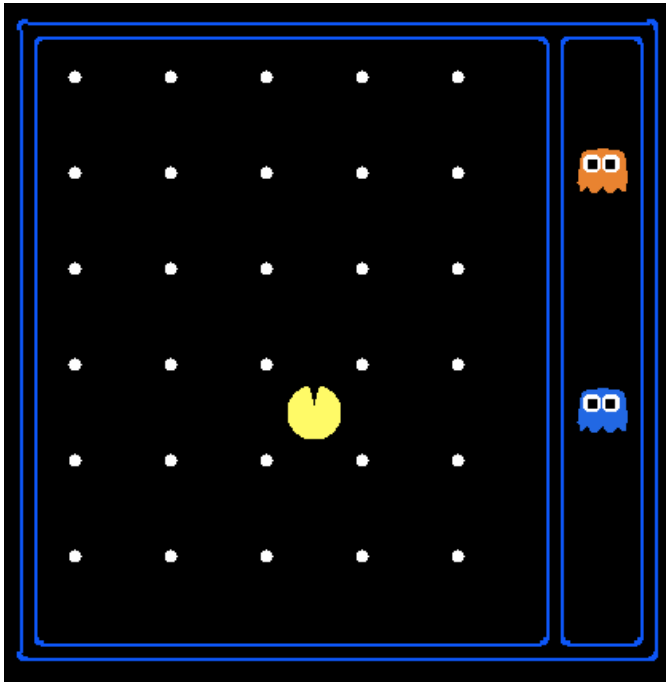
۲۰

□ اندازه فضای حالت. تعداد حالت‌های قابل دسترس از حالت شروع.

□ اندازه فضای جستجو:

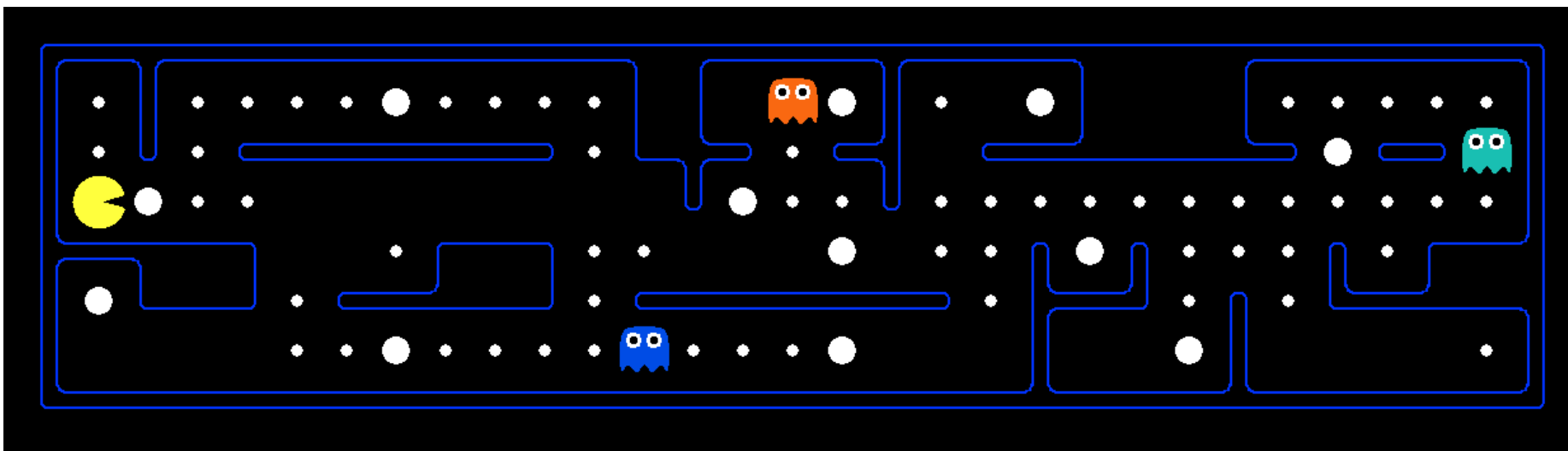
□ مسئله مسیریابی: ۱۲۰

□ مسئله خوردن تمام غذاها: 120×2^{30}

پرسش کلاسی: عبور امن

۲۱

❑ مسئله. خوردن تمام غذاها و در ترس نگه داشتن ارواح به طور همزمان.

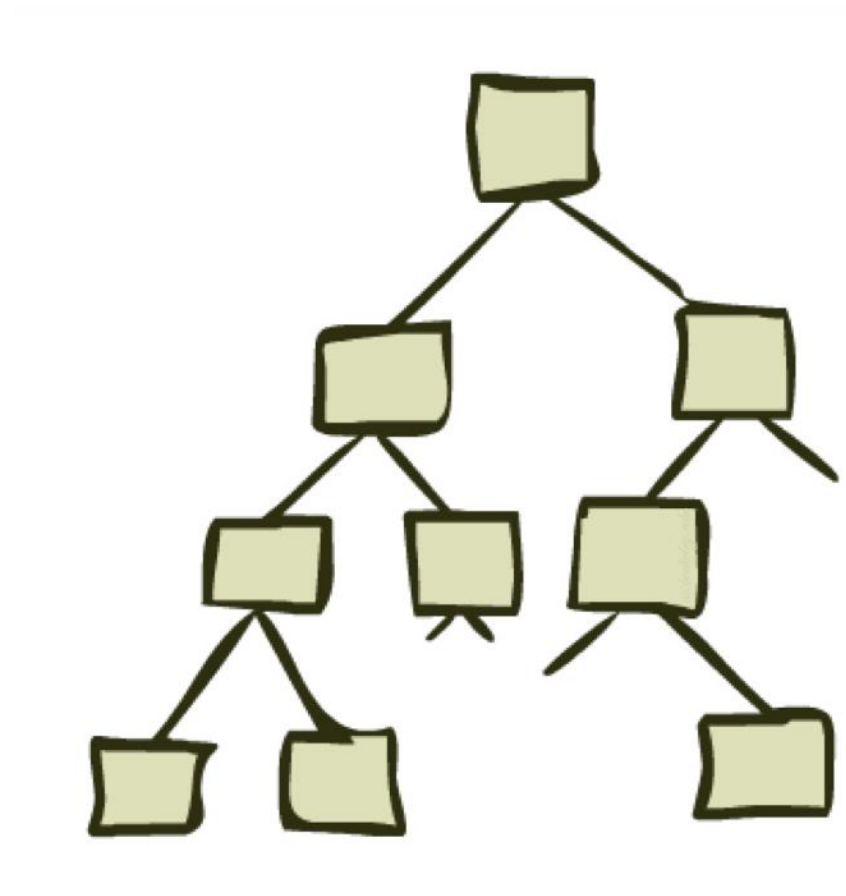
❑ س. چه اطلاعاتی باید در حالت‌ها ذخیره شوند؟

❑ مکان غذاها، مکان کیسول‌های انرژی

❑ مدت زمان باقیمانده از زمان ترس هر یک از ارواح!

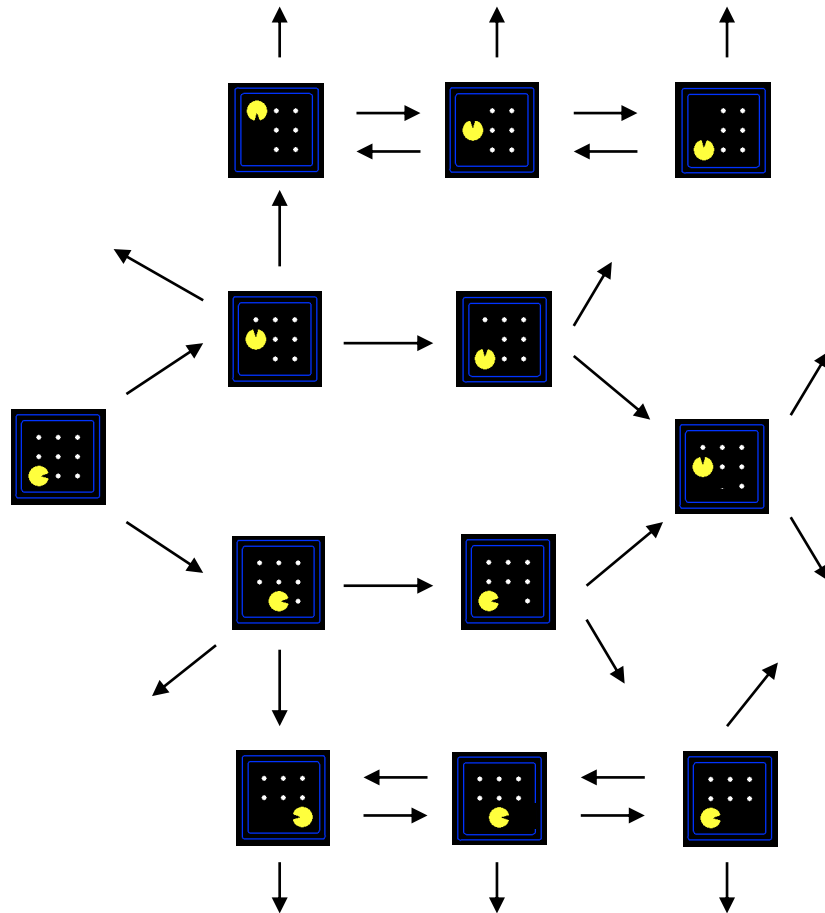
گراف فضای حالت و درخت جستجو

۲۲

گراف فضای حالت

۲۳

□ گراف فضای حالت. یک مدل ریاضی از مسئله جستجو

□ رئوس: حالت‌های محیط (انتزاعی)

□ یال‌ها: عملیات ممکن در هر رأس

□ تابع حالت بعدی: رئوس همسایه

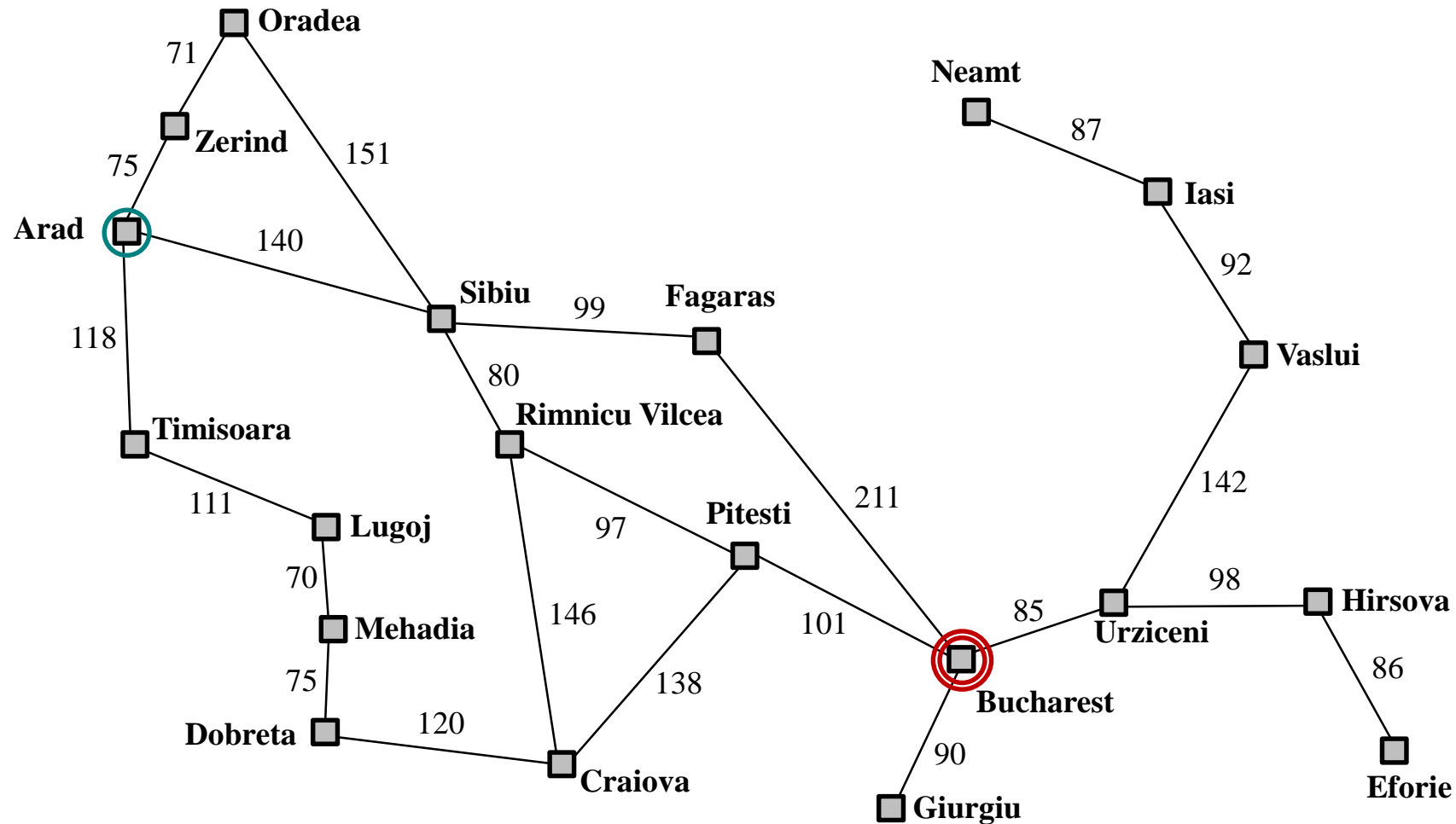
□ حالت شروع: یکی از رئوس

□ آزمون هدف: مجموعه‌ای از یک یا چند رأس

□ توجه. در گراف فضای حالت، رأس تکراری وجود ندارد!

گراف فضای حالت: مسیریابی در رومانی

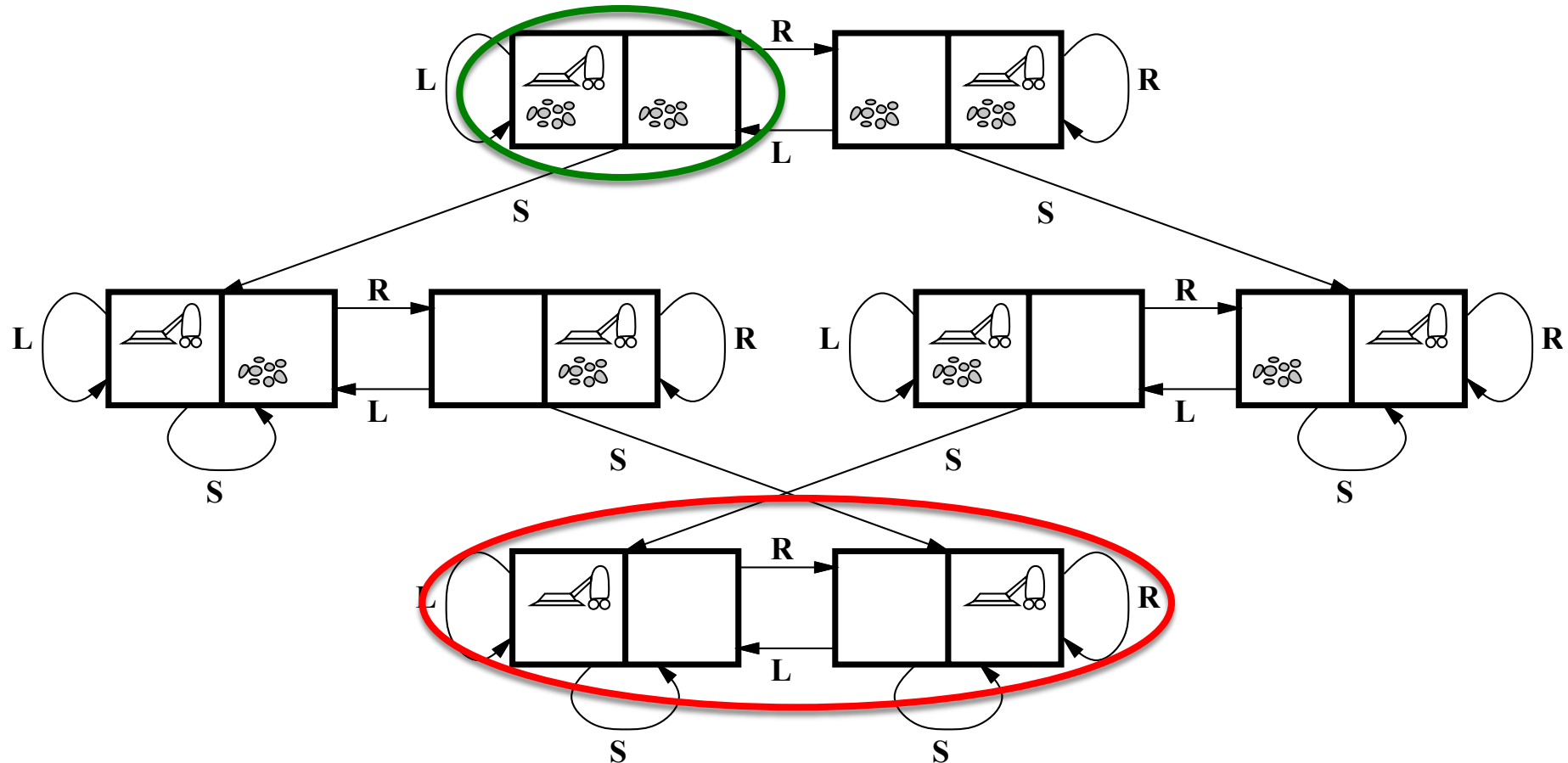
۲۴

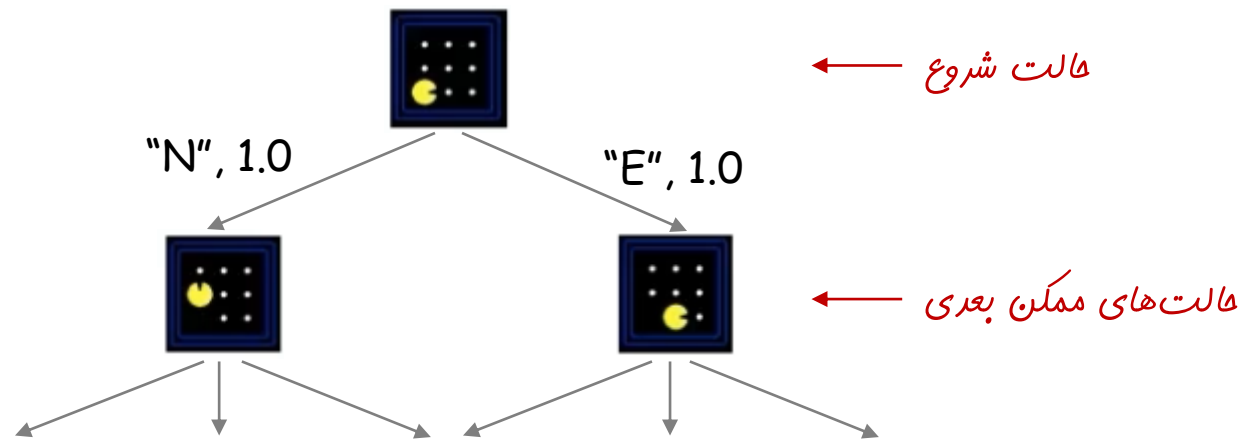
گراف فضای حالت: دنیای مکش

۲۵

درخت جستجو

۲۶

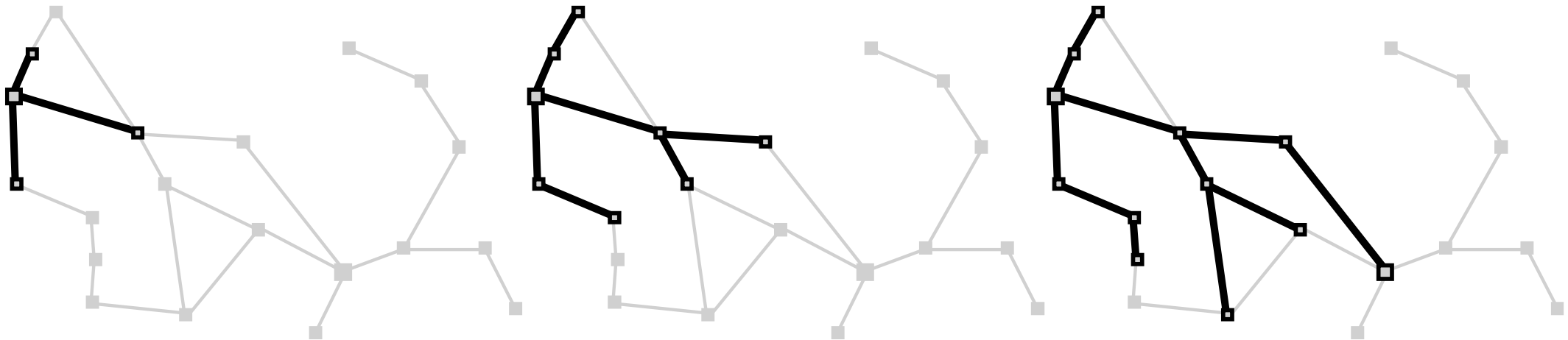
□ درخت جستجو.

- ریشه برابر با حالت شروع مسئله است.
- فرزندان یک گره متناظر با حالت‌های بعدی آن گره هستند.
- گره‌ها شامل حالت‌های مسئله هستند و مسیر رسیدن به آن حالت‌ها را نشان می‌دهند.
- در اغلب مسائل، ساختن تمامی درخت غیرممکن است!!!

گراف فضای حالت و درخت جستجو

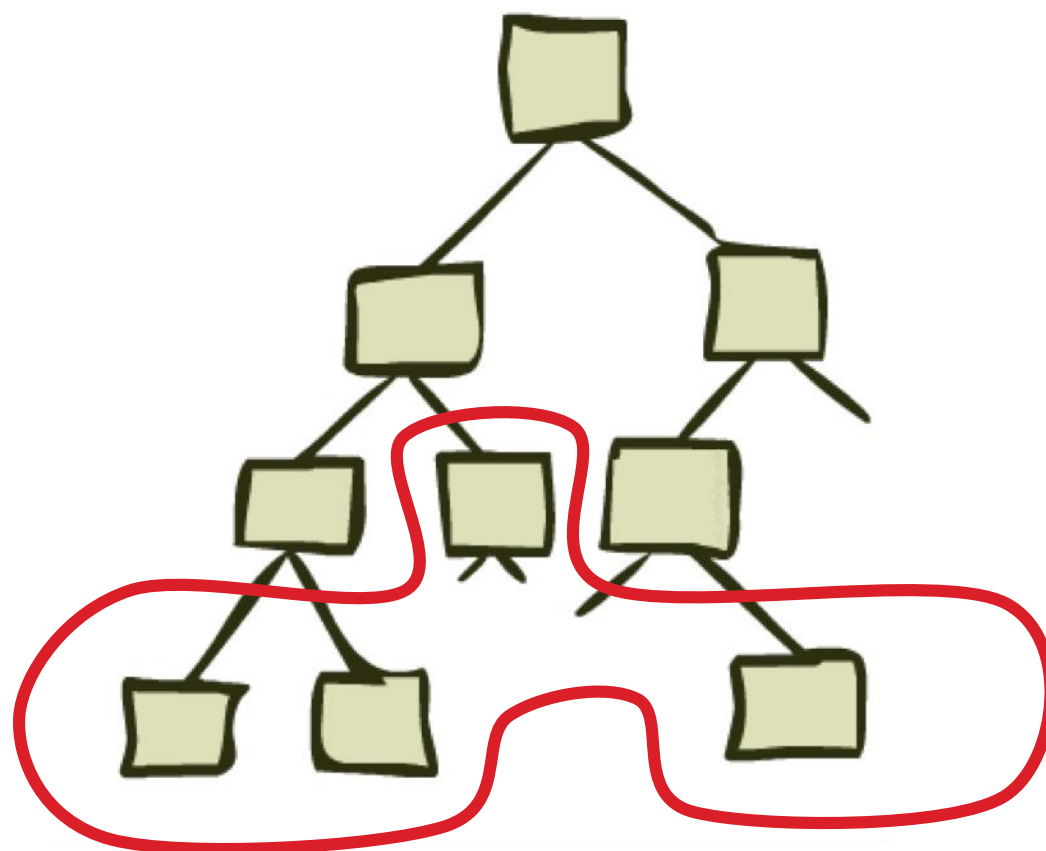
۲۷

□ توجه. گراف فضای حالت و درخت جستجو دو ساختار کاملاً متفاوت هستند و نباید با یکدیگر اشتباه گرفته شوند.

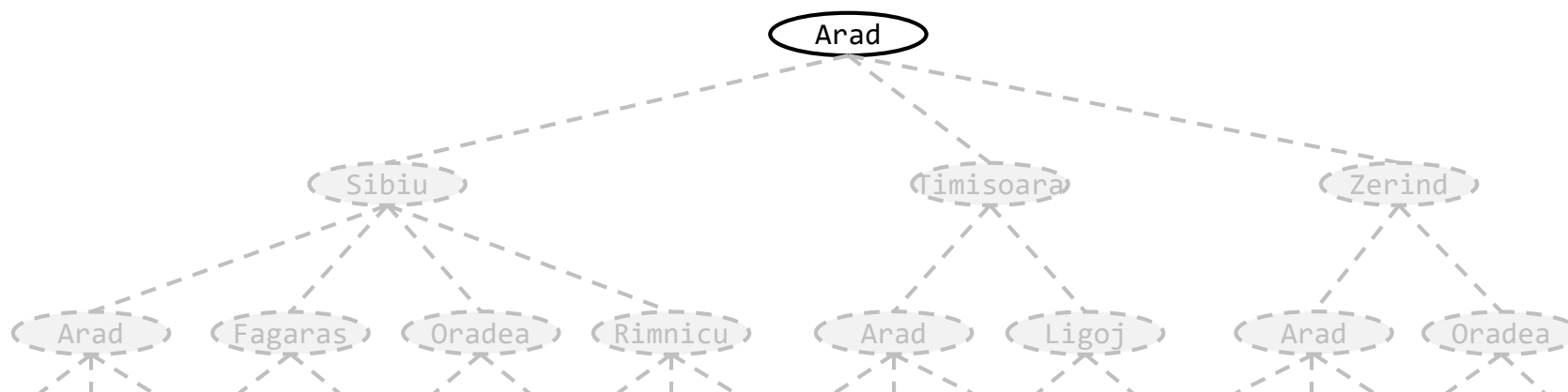
2人

جستجوی فضای حالت با استفاده از درخت جستجو

۳۰

□ جستجو.

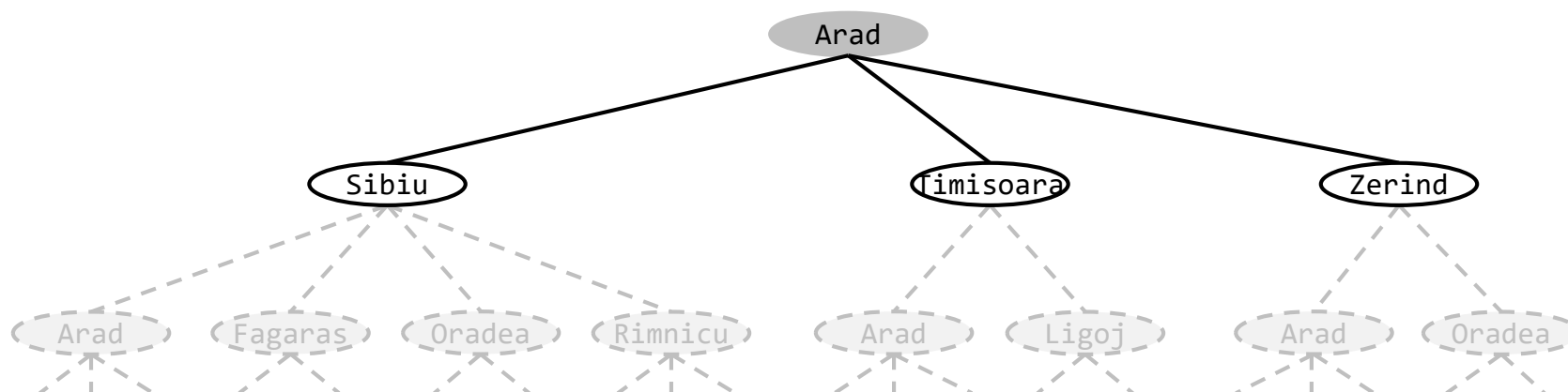
□ انتخاب یک گره نامزد

□ آزمایش هدف

□ گسترش گره انتخاب شده

جستجوی فضای حالت با استفاده از درخت جستجو

۳۱

□ جستجو.

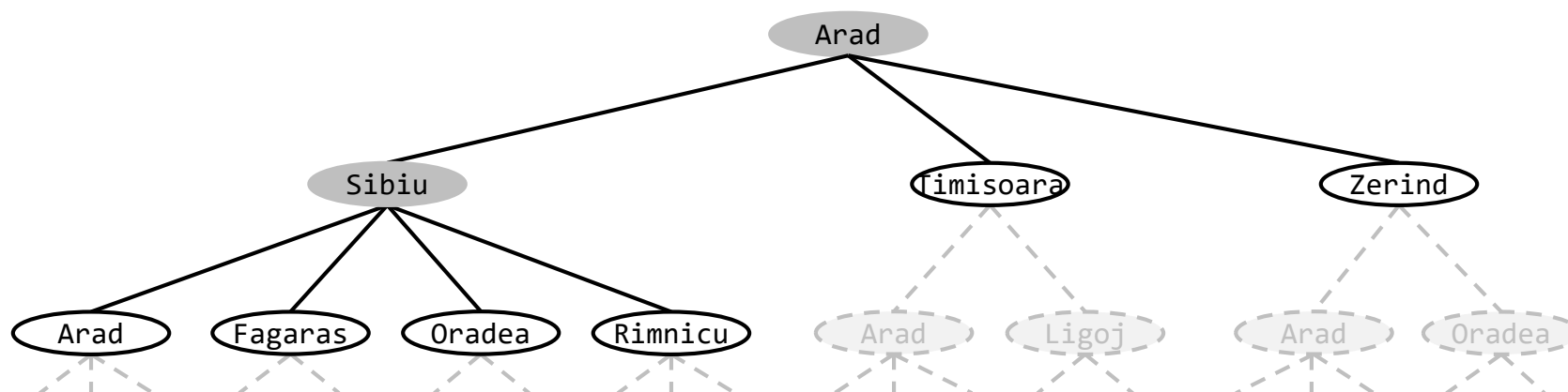
□ انتخاب یک گره نامزد

□ آزمایش هدف

□ گسترش گره انتخاب شده

جستجوی فضای حالت با استفاده از درخت جستجو

۳۲

جستجو. □

□ انتخاب یک گره نامزد

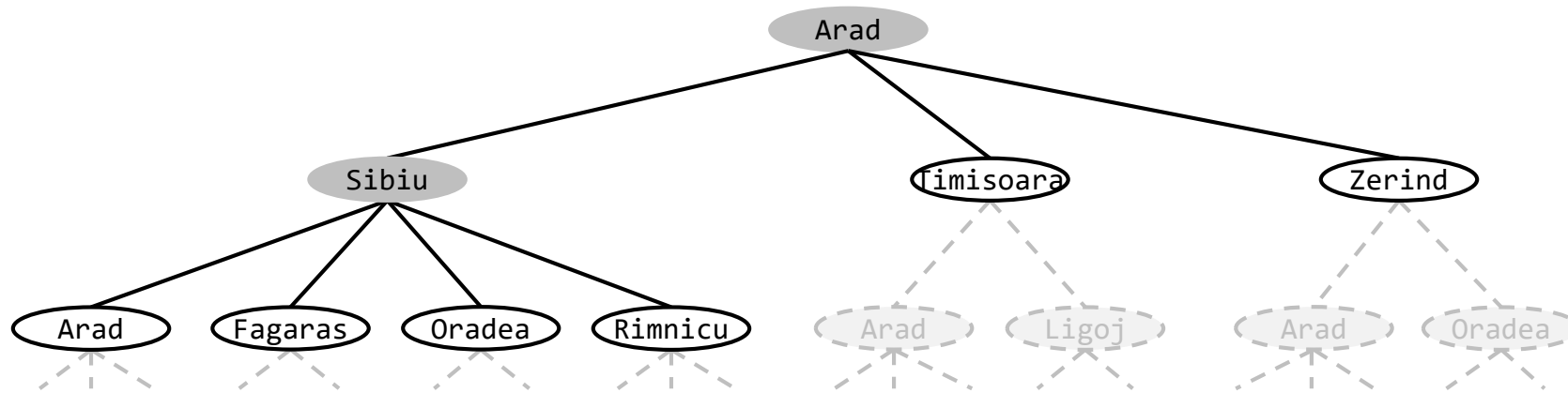
□ آزمایش هدف

□ گسترش گره انتخاب شده

جستجوی فضای حالت با استفاده از درخت جستجو

۳۳


```
function TREE-SEARCH(problem, strategy) returns a solution, or failure
  initialize the search tree using the initial state of the problem
  loop do
    if there are no candidates for expansion then return failure
    choose a leaf node for expansion according to strategy
    if the node contains a goal state then return the corresponding solution
    else expand the node and add the resulting nodes to the search tree
  end
```

□ جستجو.

□ انتخاب یک گره نامزد

□ آزمایش هدف

□ گسترش گره انتخاب شده

الگوریتم عمومی جستجوی درختی

۳۴

```
function TREE-SEARCH(problem, strategy) returns a solution, or failure
  initialize the search tree using the initial state of the problem
  loop do
    if there are no candidates for expansion then return failure
    choose a leaf node for expansion according to strategy
    if the node contains a goal state then return the corresponding solution
    else expand the node and add the resulting nodes to the search tree
  end
```

□ ایده‌های مهم.

□ استراتژی گسترش دادن

□ ساختمان داده fringe

□ گسترش دادن گره‌ها

هر بار کدام گره درخت باید گسترش داده شود؟

الگوریتم عمومی جستجوی درختی

۳۵

```
function TREE-SEARCH(problem) returns a solution, or failure
  initialize the frontier using the initial state of problem
  loop do
    if the frontier is empty then return failure
    choose a leaf node and remove it from the frontier
    if the node contains a goal state then return the corresponding solution
    expand the chosen node, adding the resulting nodes to the frontier
  end
```

□ ایده‌های مهم.

□ استراتژی گسترش دادن

□ ساختمان داده fringe

□ گسترش دادن گره‌ها

هر بار کدام گره درخت باید گسترش داده شود؟

استراتژی‌های جستجو

۳۶

□ استراتژی جستجو. ترتیب **گسترش دادن** گره‌ها.

□ ارزیابی یک استراتژی.

- **کامل بودن**: آیا الگوریتم در صورت وجود راه‌حل، یافتن راه‌حل را تضمین می‌کند؟
- **بهینه بودن**: آیا الگوریتم همواره کم‌هزینه‌ترین راه‌حل (راه‌حل بهینه) را پیدا می‌کند؟
- **پیچیدگی زمانی**: یافتن راه‌حل به چه میزان زمان نیاز دارد؟
- **پیچیدگی حافظه**: برای انجام جستجو به چه میزان حافظه نیاز است؟

□ پارامترهای مهم.

- **b**: حداکثر تعداد فرزندان یک گره در درخت جستجو
- **d**: عمق کم‌عمق‌ترین گره هدف در درخت جستجو
- **m**: حداکثر طول یک مسیر در فضای حالت (ارتفاع درخت جستجو)